

Προς μία Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη

Η συζήτηση για το μέλλον της Ένωσης

“Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να συγκαλέσει μια Συνέλευση - συζήτηση για το μέλλον της Ένωσης.”

Η Διακήρυξη του Λάακεν για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέχρι τώρα η αναθεώρηση των ιδρυτικών συνθηκών ήταν αποκλειστική υπόθεση των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί αναμφίβολα θετική εξέλιξη η συμμετοχή εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων στη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης στα πλαίσια της Συνέλευσης, της οποίας η συγκρότηση αποφασίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον περασμένο Δεκέμβριο στο Λάακεν. Το κείμενο θα υποβληθεί από τη Συνέλευση, τον Μάρτιο του 2003, στο υπό την ελληνική προεδρία Συμβούλιο.

Στη διαδικασία αυτή «συνταγματοποίησης» των συνθηκών αναμένεται να συγκρουσθούν διαφορετικές αντιλήψεις για το κράτος και τη συμμετοχή του σε μια ευρωπαϊκή ομοσπονδία. Δεν προβλέπεται πάντως να προκύψει ένα Σύνταγμα αλλά, στην καλύτερη περίπτωση ένα Συνταγματικό σύμφωνο δεδομένου ότι τα κράτη θα παρα-

μείνουν κυρίαρχα από την άποψη του διεθνούς δικαίου.

Την 1η Μαρτίου 2002, 105 πολιτικοί άρχισαν στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες τη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης.

Η σύνθεση της Συνέλευσης

Στη Συνέλευση συμμετέχουν 105 πολιτικοί και παρατηρητές από τα 15 κράτη μέλη και τις 13 υποψήφιας προς ένταξη στην Κοινότητα χώρες.

Πλήρη μέλη είναι: Πρόεδρος: Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν (Γαλλία), Αντιπρόεδροι: Τζουλιάνο Αμάτο (Ιταλία) και Ζαν-Λικ Ντεάν (Βέλγιο).

Τη μεγαλύτερη ομάδα στη Συνέλευση αποτελούν οι αντιπρόσωποι των εθνικών κοινοβουλίων:

- 15 αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ένας για κάθε κράτος-μέλος)
- 30 μέλη των εθνικών κοινοβουλίων (δύο για κάθε κράτος-μέλος)
- 16 μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- 2 εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- 13 αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των υποψηφίων

συνέχεια στη σελίδα 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- *Προς μία Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη*
- *Επίσκεψη της Υφυπουργού Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας Μ. Tacheva στο ΚΛΕΟΔ*

- *Τιμή Δημητρίου Ευρυγένη*
- *ΚΛΕΟΔ: Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης*
- *Εκδόσεις του ΚΛΕΟΔ*

Προς μία Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη

συνέχεια από τη σελίδα 1

προς ένταξη χωρών (έναν για κάθε χώρα)

- 26 αντιπρόσωποι των εθνικών κοινοβουλίων των υποψηφίων προς ένταξη χωρών (δύο για κάθε χώρα)

Παρατηρητές:

- τρεις αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής και Κοινωνικής Επιτροπής
- τρεις αντιπρόσωποι των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Εταίρων
- έξι αντιπρόσωποι της Επιτροπής των Περιφερειών
- ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Το προεδρείο της Συνέλευσης

Σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Λάακεν, η Συνέλευση διόρισε ένα προεδρείο που αποτελείται από τον πρόεδρο, τους δύο αντιπροέδρους και εννέα μέλη που προέρχονται από τη Συνέλευση. Τα εννέα μέλη είναι:

- οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων που ασκούν την προεδρεία της Κοινότητας κατά τη διάρκεια των εργασιών της Συνέλευσης (Ισπανία, Δανία και Ελλάδα)
- δύο αντιπρόσωποι εθνικών κοινοβουλίων
- δύο αντιπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- δύο αντιπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Πώς λειτουργεί η Συνέλευση;

Η σύσταση της Συνέλευσης περιέχεται στη Διακήρυξη του Λάακεν της 15ης Δεκεμβρίου 2001.

Η πρώτη φάση των εργασιών, που άρχισε το Μάρτιο του 2002, θα ολοκληρωθεί εγκαίρως για να ενημερώσει σχετικά ο Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής της Σεβίλλης τον Ιούνιο του 2002.

Η δεύτερη φάση θα ολοκληρωθεί μέχρι το φθινόπωρο του 2002 και η Συνέλευση θα τερματισθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2003.

Το τελικό έγγραφο της Συνέλευσης θα αποτελέσει την αφετηρία για τις συζητήσεις που θα γίνουν στη Διακυβερνητική Διάσκεψη το φθινόπωρο του 2003.

Οι εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που θα γίνουν τον Ιούνιο του 2004, αναμένεται να προηγηθούν της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ένταξη του "πρώτου κύματος" των υποψηφίων χωρών.

Δύσκολα ερωτήματα

Ο πρόεδρος της Συνέλευσης, πρώην πρόεδρος της Γαλλίας, Βαλερί Ζισκάρ ντ' Εστέν έχει δηλώσει ότι αυτό που προέχει είναι η επαυσύνδεση της κυβέρνησης της Ευρώπης με το λαό της.

- Ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα όλο και περισσότερο παγκόσμιο περιβάλλον;
- Πώς μπορεί η Ευρωπαϊκή Ένωση να έλθει πιο κοντά στους πολίτες της;
- Πώς μπορεί να επιτευχθεί μεγαλύτερη δημοκρατία, διαφάνεια και αποδοτικότητα;
- Πρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκεί μεγαλύτερη επιρροή σε ορισμένους τομείς και μικρότερη σε άλλους, τους οποίους μπορούν ν'αντιμετωπίσουν καλύτερα τα κράτη μέλη;
- Πρέπει το Συμβούλιο των Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να εξελιχθούν σε ευρωπαϊκή άνω και κάτω βουλή;

Ένα άλλο θέμα-κλειδί που θα συζητηθεί είναι εάν πρέπει οι αποφάσεις στην Ένωση να λαμβάνονται με πλειοψηφία. Επίσης η θέσπιση ενός πανευρωπαϊκού φορολογικού συστήματος και θα τονισθεί η αναγκαιότητα μιας πιο συγκροτημένης ευρωπαϊκής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής.

Όλα αυτά είναι πολύ σημαντικά ερωτήματα για τους πολιτικούς που μετέχουν στη Συνέλευση, αλλά πόσο σημαντικά είναι για την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη; Η μεγάλη πρόκληση για τη Συνέλευση θα είναι να ανταποκριθεί στους προβληματισμούς του μέσου Ευρωπαίου πολίτη.

εν ολίγοις

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ιδιοκτήτης: ΚΔΕΟΔ

Τ.Θ. 14 551 02 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλ. 0310-486.900 FAX: 0310-476.366

<http://www.cieel.gr> e-mail: kdeod@cieel.gr

Εκδότης - Διευθυντής: Β. Σκουρή
Υπεύθυνη Σύνταξης: Γ. Μουτσίου - Ευαγγελινού
Επιμέλεια Έκδοσης: Ι. Χατζηαντωνίου
Εκτύπωση: Μ. Τριανταφύλλου & ΣΙΑ Ο.Ε.
Ιφιγενείας 4 - Θεσσαλονίκη
Τόπος Έκδοσης: Θεσσαλονίκη 31.03.2002

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκαν:

Π. Γιαννόπουλος
Ν. Παπαστεριάδου
Γ. Μουτσίου - Ευαγγελινού

Γ. Μουτσίου - Ευαγγελινού

ΗΜΕΡΙΔΑ: «Τιμή Δημητρίου Ευρυγένη»

Στις 14 Φεβρουαρίου 2002 το ΚΔΕΟΔ σε συνεργασία με τον τομέα Διεθνούς Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, τίμησαν όπως κάθε χρόνο τη μνήμη του αείμνηστου καθηγητή και ιδρυτή του Κέντρου Δημητρίου Ευρυγένη με την οργάνωση ημερίδας για τη Σύμβαση της Ρώμης του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές.

Το 2002 συμπληρώνονται 10 χρόνια από την έναρξη ισχύος της Σύμβασης στην Ελλάδα, διάστημα ικανό για μια πρώτη αποτίμηση της αποδοχής της στη νομική πραγματικότητα των δικαστηρίων.

Στο πρώτο μέρος της ημερίδας, υπο την προεδρία του Διευθυντή του ΚΔΕΟΔ και δικαστή στο ΔΕΚ καθηγητή κ. Β. Σκουρή, οι εισηγήσεις αφορούσαν κατ'αρχήν μια κριτική προσέγγιση του συστήματος των διατάξεων της Σύμβασης και στη συνέχεια στο ζήτημα της εφαρμογής των ρυθμίσεων της Συμβάσεως για την αυτονομία των συμβαλλόμενων, το *derogage* και το μετασυμβατικό καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων. Επίσης, έγινε αναφορά στις νομολογιακές τάσεις σε περίπτωση που οι συμβαλλόμενοι δεν υπάγουν τη Σύμβαση σε ορισμένο εφαρμοστέο δίκαιο. Το πρώτο μέρος της ημερίδας ολοκληρώθηκε με το ιδιαίτερος ενδιαφέρον ζή-

Στιγμιότυπο από την Ημερίδα

τημα του εφαρμοστέου δικαίου στις ατομικές συμβάσεις εργασίας.

Στο δεύτερο μέρος της ημερίδας αναπτύχθηκαν θέματα που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο στις καταναλωτικές συμβάσεις καθώς και τις μελλοντικές τάσεις στον τομέα της ενοποίησης του ενοχικού διεθνούς δικαίου στον ευρωπαϊκό χώρο, στις αρχές της τρίτης χιλιετίας.

Επίσκεψη της Υφυπουργού Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας M. Tacheva στο ΚΔΕΟΔ

Την 1^η Μαρτίου 2002 επισκέφθηκε τις εγκαταστάσεις του Κέντρου η υφυπουργός Δικαιοσύνης της Βουλγαρίας κ. Miglena Tacheva στα πλαίσια του προγράμματος Institution Building BG99/IB/JH/04, το οποίο συντονίζει το ΚΔΕΟΔ σε συνεργασία με το Υπ. Δικαιοσύνης. Η υφυπουργός συναντήθηκε με την Γραμματέα του Κέντρου, κ. Παρούλα Νάσκου - Περράκη, και τους συντονιστές του προγράμματος και συζήτησε μαζί τους θέματα ευρύτερης συνεργασίας και εύρυθμης λειτουργίας του προγράμματος.

Το πρόγραμμα Institution Building BG99/IB/JH/04 είναι ένα διετές πρόγραμμα, η εκπόνηση του οποίου ανετέθη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου σε συνεργασία με το Γερμανικό Ίδρυμα για την Διεθνή Νομική Συνεργασία της Βόννης. Η σημασία του προγράμματος αυτού είναι αυξημένη, δεδομένου ότι άπτεται ενός ιδιαίτερα ευαίσθητου και νευραλγικού τομέα, για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει τονίσει την ανάγκη για την άμεση

λήψη μέτρων. Σκοπός του προγράμματος είναι να ενισχύσει την διοικητική δομή και λειτουργία του Βουλγαρικού Υπουργείου Δικαιοσύνης, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η αφομοίωση του κοινοτικού κεκτημένου μετά την ένταξη της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι δράσεις του αφορούν το ίδιο το Υπουργείο (δημιουργία νέου οργανογράμματος, μηχανογράφηση και μηχανοργάνωση), την νομοθετική του δραστηριότητα (θέματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ποινικού δικαίου και ποινικής δικονομίας), την εκπαίδευση του προσωπικού του στην χρήση υπολογιστών και ξένων γλωσσών στους επιμέρους τομείς, αλλά και την αναμόρφωση του συστήματος επιλογής δικαστών, την εκπαίδευση Βουλγάρων δικαστών σε ειδικά θέματα (πτωχευτικό δίκαιο, ανθρώπινα δικαιώματα, δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις), όπως επίσης και την αναμόρφωση του συστήματος επιλογής δικαστικών υπαλλήλων και την εισαγωγή συστημάτων μηχανογράφησης σε πιλοτικά δικαστήρια. Το πρόγραμμα αναμένεται να διαρκέσει ως τον Οκτώβριο του 2002.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΔΕΟΔ

- **Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Η Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και η εσωτερική έννομη τάξη - ερμηνεία κατ' άρθρο, Πρόλογος: Π. Ευθυμίου, Επιμέλεια: Π. Νάσκου - Περράκη, Κ. Χρυσόγονος, Χ. Ανθόπουλος, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2002.**

Η παρούσα έκδοση που έγινε με την πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας, αποτελεί συλλογικό έργο νομικών και γεγονός εξαιρετικής σημασίας γιατί δίνει το έναυσμα για την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας απέναντι στα δικαιώματα του παιδιού.

Η Σύμβαση κατοχυρώνει τα ατομικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα του παιδιού. Στο τεύχος 14 του "εν ολίγοις" αναφέρονται λεπτομέρειες για τη Σύμβαση.

Αντικείμενο του έργου αυτού είναι η νομική έρευνα σχετικά με τη Σύμβαση, η οποία αφορά ειδικότερα:

- α) την παρουσίαση - ανάλυση των διατάξεών της, με παράθεση του κειμένου στα ελληνικά και σύντομο σχολιασμό τους
- β) τη συστηματική σύνδεσή της με άλλες αντίστοιχου περιεχομένου διεθνείς και ευρωπαϊκές πράξεις
- γ) την καταγραφή της σχετικής εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για τα δικαιώματα του παιδιού
- δ) την παρουσίαση συναφούς νομολογίας τόσο εθνικών όσο και διεθνών δικαστηρίων
- ε) τη βιβλιογραφική τεκμηρίωση

- **Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Το Κοινοτικό Δίκαιο στην Ελληνική Νομολογία, Συλλογή αποφάσεων 1991-1995, Πρόλογος: Β. Σκουρή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα 2002.**

Η έκδοση αυτή, που περιλαμβάνει αποφάσεις ελληνικών δικαστηρίων των ετών 1991-1995 οι οποίες εφαρμόζουν κοινοτικό δίκαιο και αποτελεί τη συνέχεια του πρώτου τόμου που αφορούσε τη χρονική περίοδο 1981-1990. Οι αποφάσεις δημοσιεύονται, όπως και στον πρώτο τόμο, ταξινομημένες κατά δικαστήριο και κατά χρονολογική σειρά. Η συλλογή, η επιλογή και ταξινόμηση καθώς και η σύνταξη των περιλήψεων που προτάσσονται σε κάθε απόφαση έγινε από ομάδα επιστημονικών συνεργατών του Κέντρου.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ το πρώτο τεύχος του 2002 της Ελληνικής Επιθεώρησης Ευρωπαϊκού Δικαίου.

Οι μελέτες που περιέχονται στο τεύχος αυτό έχουν τρία διαφορετικά αντικείμενα: η μία αναφέρεται στην εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η άλλη στις τροποποιήσεις της Συνθήκης της Νίκαιας στο σύστημα προστασίας στην ΕΕ και η τρίτη στα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Στη στήλη ανάλεκτα περιέχονται οι συνταγματικές πτυχές ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ και στη στήλη της νομολογίας δύο σχολιασμένες αποφάσεις σχετικά με τις συμβάσεις δημοσίων έργων.

Όσον αφορά την επισκόπηση της νομολογίας του ΔΕΚ αλλάζει ο τρόπος παρουσίασης των αποφάσεων. Δεν θα παρατίθενται πλέον όλες, αλλά επιλεκτικά ορισμένες από αυτές θα παρουσιάζονται με μια περίληψη, με κριτήριο τη σοβαρότητά τους.

Τέλος, η στήλη παιδεία - έρευνα αφορά την ημερίδα με θέμα τη Σύμβαση της Ρώμης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, αφιερωμένη στην «Τιμή Δημητρίου Ευρυγένη».

ΚΔΕΟΔ: Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης

Το ΚΔΕΟΔ από το 1978 έχει ορισθεί, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως «Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης». Στα πλαίσια της εκστρατείας ενημέρωσης που οργανώνει το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επικοινωνίας, Πληροφόρησης και Πολιτισμού απευθυνόμενη στα μέλη της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Βόρειας Ελλάδας, το Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης του ΚΔΕΟΔ συμμετείχε μαζί με άλλα Κέντρα Πληροφόρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε δύο ημερίδες με τίτλο «Κοινοτική Πληροφόρηση». Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στον Νομό Σερρών στις 29.3.2002 με εισηγήτρια την κ. Σ. Σώμη και η δεύτερη στις 30.4.2002 στον Νομό Ημαθίας με εισηγήτρια την κ. Μ. Παπανικολάου, οι οποίες μίλησαν για τον ρόλο των Κέντρων Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης στην Κοινοτική Πληροφόρηση. Οι εισηγήτριες είναι βιβλιοθηκονόμοι στην βιβλιοθήκη του ΚΔΕΟΔ.